

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hirek. —

A politikai helyzet.

A házszabály-revizió.

Budapest, decz. 21. A szabadelvű párt kiküldött bizottsága tegnap este tanácskozott először az országhoz intézendő *manifestum* és a házszabály-revizió tartalmáról. Abban történt megállapodás, hogy a bizottság nem fogja részletesen kidolgozni a házszabály-revizió tervezetét, hanem csak nagyjában fogja vázolni a kormány tervét és ezt a vázlatot beleteljesíti a választási *manifestum* keretébe.

A politikai újév.

Budapest, decz. 21. Sok képviselő ma vidékre utazott s így valószínű, hogy a politika karácsonyig szünetelni fog. A pártok nagy várakozással néznek január elseje, újév napja elé. Ekkor fogja tartani *Tissa* István gróf miniszterelnök nagy politikai beszédét, amely beharangozása lesz a választásoknak.

A szabadelvű párt január elsején mindenekelőtt *Podmaniczky* Frigyes báró pártelnököt fogja üdvözölni és délben testületileg a miniszterelnöki palotába vonul, ahol *Tissa* István gróf miniszterelnököt és a kormányt üdvözli. Hogy ki fogja az üdvözlő beszédet mondani, azt még nem állapították meg, de három nevet emle-

getnek: *Láng* Lajosét, *Hódossy* Imrét és *Dániel* Ernő bárót.

A szövetkezett ellenzék még nincs megállapodva, hogy miként történjék az üdvözlés: külön pártokként-e vagy pedig együttesen. Valószínűnek tartják, hogy *Apponyi* Albert gróf üdvözli az egész ellenzék nevében *Kossuth* Ferenczet.

Uj főispán.

Budapest, decz. 21. A király *Szinyey-Merse* Istvánt, Sáros vármegye volt főispánját és legutóbb szeptérvári kereskedelmi attasét, kinevezte Zemplén vármegye főispánjává. A kinevezést a hivatalos lap holnapi száma fogja közölni.

A vasutas — közhivatalnok.

Budapest, decz. 21. A Kuria büntetőtanácsa ma befejezte a sztrájk miatt elítélt kassai vasutasok semmiségi panaszainak tárgyalását és a semmiségi panaszokat *elutasította*, kimondván, hogy a *vasutas közhivatalnok*. Minthogy a vádlottak összebeszélés folytán megtagadták a munkát, hivatalos hatalommal való visszaélés büntetést követték el. Azt a mentességüket, hogy tévedésben voltak, mert nem tudták, hogy közhivatalnokok-e vagy nem, a Kuria nem tartja elfogadhatónak, mert a törvény nem ismerése senkinek sem szolgálhat menteségül.

Egy perczel később *Joseph* feltárta az ajtót, jelentvén:

— Armand de Gavinard ur!

Armand de Gavinard ur csakugyan az afrikai vadász-ezred katonája volt. Még pedig igen szép katoná. Bronz színűre barnult arccal, finom vonásokkal, elegáns, karcu alakkal és olyan szemekkel, amelyekből első tekintetre kisugárzott az ellenállhatatlan nőhódító. A bankigazgató kíváncsian nézett a látogatóra, aki udvariasan meghajolva így szólt:

— Bocsásson meg, uram, ha a munkájában zavarom, de igen fontos dolgot kell önnek közölnöm.

Gavinard szótlanul intett, mintha azt akarná mondani: »Beszéljen, fiatalember, kíváncsian hallgatom.«

— Meglepetést szerzek önnek, uram . . . én a fia vagyok.

Ha Gavinard jártas lett volna az irodalomban, akkor bizonyára úgy tett volna, mint *La Fontaine* hőse, akit hasonló kaland ért s ebben az esetben barátságos öleléssel fogadta ismeretlen fiát: »Nagyon örvendek, hogy önnek megismerkedhetem . . . Hanem Gavinard nem volt ennyire jártas az irodalomban, ennél fogva nem lehet csodálnunk, ha ennek a kijelentésnek hallatára egyáltalán szólani sem tudott.

Az afrikai vadász pedig folytatta:

— A dolog következésképpen áll. Marie

A Kaiserin Elisabeth utja.

Bécs, decz. 21. A *Kaiserin Elisabeth* osztrák-magyar hadihajó Hongkongba érkezett. A hajón semmi baj.

Megtámadott végrendelet.

Budapest, decz. 21. Néhány év előtt *Hubenay* József nevű fiatal ember egy tengeri fürdés alkalmával Abbáziában oly szerencsétlenül ugrott fejével a tengerbe, hogy a sekély vízben a tengerfenékre ütközvén, nyakszirtjén az ere megpattant. A szerencsétlenül járt fiatal embert, kinek állapota iránt *Lajos Viktor* főherceg is érdeklődött, beszállították a fiumei kórházba, ahonnan csakhamar *Réczey* tanár budapesti klinikájára vitték. Itt sem tudtak rajta segíteni, mire családja hazavitette lakására és a Vöröskereszt-egyesület egyik ápolónőjét szerződtette melléje, hogy gondozza. Az ápolónő éveken át önfeláldozóan ápolta a beteget, de a gondos ápolás mitsem használt, a szerencsétlenül járt fiatal ember meghalt. Halála után megtalálták végrendeletét, amelyben vagyonát fivéreire hagyta, az ápolónőnek pedig tízezer koronát hagyományozott. Ma délelőtt idős *Hubenay* József e végrendeletet megtámadta, azt vitatván, hogy fiát az ápolónő szuggerálta heteken keresztül, hogy ilyen értelemben végrendelegessék.

Rabassut, anyám, két hónappal ezelőtt meghalt. Leveleiben, amelyeket közvetlenül a halála előtt irt nekem, föltárta a születésem titkát. Ezeket a leveleket magammal hoztam, hogy ön is láthassa, hogy a fia vagyok . . .

— Es ön nyomban felvette az én nevet? — pattant fel a financier.

— Természetesen.

— No ezt okosan tette, noha kissé tulságos buzgalommal. Nem tiltakozom ez ellen, láthatja; valamit azonban mégis ki kell jelenítenem. Mme Marie Rabassut, az ön anyja, igen bájos hölgy volt, akit csakugyan szerettem; hanem — bocsásson meg az őszinteségért — abban az időben igen sokan lehettek, akik kívülem gondoskodtak róla; így tehát az apaságom legalább is kétséges. A haldokló anya levelei, amelyekből egy afrikai vadász megismeri az élete eredetét: mindezek a dolgok kissé regényesek. Husz évvel ezelőtt talán ráállottam volna erre a tréfára, de ma . . . ah, kedves barátom, ön egy kissé későn kopogtat be nálam.

A gunyos hang boszantotta a katonát s erélyesen a kardjára csapott:

— Azt akarom tudni, elismer-e a fiának vagy sem? igen vagy nem?

— Magam sem tudom, hogy az apja vagyok-e vagy sem; becsületesemre mondom! Hanem az mellékes is. Alapjában véve, a helyzet mégis megérdemli a megfontolást. És minthogy ön azt kívánja, hogy az atyja legyenek, nem látom be, miért tiltakozzam az

„A TENGERPART“ TÁRCZÁJA.

Az afrikai vadász.

Irtá: *Octave Mirbeau*.

Alexandre de Gavinard, a híres párisi financier, az íróasztalnál ült s nagy halom irat és jegyzet fölé hajolva, már órák óta dolgozott évi jelentésén, amelyet a részvényeseknek még a mai napon kellett előterjesztenie. Amint a sorokat sűrűn rótt a papírlapra egymás után, arczának meglegedett mosolya bizonyította, hogy a munka fölötté kellemes neki s a mű, amelyet befejezett, sikerrel járt.

Joseph, a komornyik, diszkrétan benyitott ura szobájába. Kis ezüsttálczán névjegyet hozott. A bank hatalmas igazgatója szórakozottan emelte fel a tekintetét és közönyösen megnézte a névjegyet. Az a név azonban, amelyet olvasott, határtalan meglepetést keltett benne.

— Armand de Gavinard! — kiáltott fel. — Armand de Gavinard, különös! Nem ismerem semmiféle Gavinardot. — Kicsoda, micsoda ez a Gavinard?

— Afrikai vadász-egyenruhát visel, — felelte *Joseph*.

— Afrikai vadász! Gavinard! Nem, ez csak tréfa lesz . . . Talán csakugyan volna valami rokonom, akinek a létezéséről nem tudtam? Bocsásd be!

A azár kegyelete.

Szent-Pétervár, decz. 21. A csár megvette *Verescsagin* műveinek kiállított gyűjteményét. *Verescsagin* tudvalevőleg a *Petropavlovszk* orosz hadihajó felrobbanása alkalmával Port Artur előtt lelte halálát.

A háboru.

London, decz. 21. A Reuter-ügynökség port-arturi tudósítója jelenti e hó 19-iki kelettel: A Kikuansian északi erődöt tegnap éjféltkor a japánok véres harcok után, a milyenek az ostrom alatt még nem voltak, *elfoglalták*. A japánok heteken át két 40 láb hosszú alagutat furtak 4 oldalkiágazással, a melyekben hét dinamitaknát helyeztek el. A felrobbantást önkéntes csapatok végezték. *A támadók közül sokan a robbanás által okozott földomlás és a lehulló szikladarabok által megölettek.* Az ellenséget, a mely sánczok mögül makacs ellenállást fejtett ki, *tíz órai harc után legyőzték.* *Az erőd helyőrségéből alig maradt életben valaki.*

Tokio, decz. 21. A főhadiszállás kiadott jelentése szerint az utolsó napokban 26 tizt elesett és 44 megsebesült. Azt hiszik, hogy ezek a veszteségek Port Artur legutóbbi ostromakor történtek. A *Csusima* czirkálóhajó Unsan (Korea) közelében feltartóztatott egy Vladivosztkba igyekvő gőzhajót. A hajó megvizsgálásánál nagymennyiségű hadi dugárut találtak. Sem a hajó nemzetiségét, sem annak nevét nem sikerült megállapítani. A hajót Sasehóba küldték, ahol az ottani kobozmányi bíróság kimondta a hajó elkobozását.

Tokio, decz. 21. Ide érkezett jelentések szerint a *Szobasztopol* orosz hadihajó, valószínűleg a legutóbbi torpedótámadások alkalmával szenvedett sérülések következtében, tiz fokos elhajlást mutat.

Szent-Pétervár, decz. 21. *Szaharov* altábornagy e hó 19-iki és 20-iki távira-

ellen. Hála az ön leleplezéseinek, most legalább azzal a jóleső érzéssel lettem gazdagabb, hogy családom van, ami eddig nem volt s bizony sivárnak is tűnt fel nekem az élet így magánosan... Kérem, foglaljon helyet.

A bankigazgató becsöngette az inasát, aki nyomban bentermett.

— Joseph, — mondta a financier, — ez az ur a fiam, te aszerint viselkedel irányában. Hozd rendbe a másodemeleti szobákat és azonnal küldj el a szabómért. Mert föltételezem, — szólt Armandhoz fordulva, — hogy az ön ruházata nem valami gazdag, ebben az afrikai vadász-egyenruhában pedig nem járhat állandóan Páris utcáin.

Kiküldte az inast és így szólt Armandhoz, aki alaposan meglepetve hallgatta:

— Ért-e valami mesterséghez a katonaságon kívül?

— Semmihez, — felelte Armand.

— Helyes! De legalább elsőrangú lovas?

— Az már igen!

— Vivni is tud?

— Vivőmester voltam az ezrednél.

— Tulságosan érzékeny a becsület iránt?

Armand csodálkozva nyitotta fel a szemét.

— Nem? ugy-e bár nem? Annál jobb. Azonnal képzeltem, hogy nem lehet tulságosan érzékeny lelkű s kész mindenféle gatzetre is, ha a körülmények magukkal hozzák. Szemtelenségben sem szenved hiányt, amint ezt be-

taiban jelenti: Nem kaptam semmiféle jelentést, hogy valahol összeütközés történt volna. A 18-áról 19-ére virradó éjjel 16, a 19-éről 20-ikára virradó éjjel 10 fok hideg volt zérus alatt.

Szent-Pétervár, decz. 21. Egy czári ukáz elrendeli a varsói, vilnai, kievi, kazáni, pétervári, moszkvai és odesszai katonai kerületekben a részleges mozgósítást.

Tokio, decz. 21. Az *Aszkagiri* japán őrhajó elfogta a *King Arthur* angol gőzöst, midőn ez el akarta hagyni Port Arturt. Az angol gőzös készleteket szállított Port Arturba és *orosz tisztek voltak rajta*, akik a balti-tengeri orosz hajórajhoz akartak csatlakozni. A hajót Sasehóba viszik, hogy ott a kobozmányi bíróság elé állítsák.

Zavarok Irországban.

Páris, decz. 21. *Londonból* táviratozzák: Irországban a rossz burgonyatermés folytán a helyzet mindegyre sulyosabb lesz. A sziget nyugati részének lakossága majdnem kizárólag burgonyából táplálkozik. Az összes pártok felszólították a kormányt a közbelépésre, ha nem akarja azt, hogy az éhínség a lakosságot megtizedelje. A galvay-i kerületben *Dawit* Mihály képviselő, a híres agitátor, népgyűlést hívott össze, melyben a népnek azt mondta, hogy nem szükséges, hogy éhenhaljanak, míg az angol nagybirtokosok mindenben bővelkednek. A nép kötelessége, ugymond, hogy *birtokába kerítse a gazdagok juhait és marháit*, mielőtt családjaikat az éhalál kinjainak tesszik ki. A népgyűlés óriási demonstrációkkal végződött. *Sok angol nagybirtokos családjával együtt elhagyta Irországot.* A kormány nagy rendhábortásoktól tart.

Syveton halála.

Páris, decz. 21. A gázkiömlés következtében elhunyt *Syveton* képviselő

lépte is bizonyítja. Azonkívül csinos, kellemes külsejű legény, aki az asszonyok között jól megállja a helyét. Szóval, minden tulajdonság megvan önben, amelylyel Párisban a szerencsére rátalál. Ha ezeket a tulajdonságait érvényesíteni tudja, célhoz is ér... Most azonban hagyjon magamra, mert sürgős dolgom van.

Három évvel később Armand de Gavinnard kényeztetett kedvence volt a párisi társaságnak. Több kiváló klubnak volt a tagja, versenyistállót tartott s miután néhány párbaj révén a lapokba került a neve s néhány szerelmi kaland a jó társaság pletykáiba juttatta, azon az uton volt, amely a hírnevességhez vezet. A társaságát a legelőkelőbb párisi gavalérok keresték; udvarlásait szívesen fogadták a legszebb asszonyok. S amint a csodálat nöttön-nött körülötte s a deli ifju hódításai közmondásosokká kezdtek válni, pályafutása immár kétségtelennek látszott. Végül pedig az történt, hogy Irma de Runsberg kisasszony, néhai báró de Runsberg házasságon kívül született leánya, aki tizenkét millió frank vagyont örökölt atyja után, annyira belészeretett, hogy kijelentette: mindenáron feleségül akar menni hozzá.

Ez idő alatt Alexandre de Gavinnard több ízben kifizette fia adósságait s ha valamelyik színész nő boudoirjában, vagy valahol a társaság szalonjaiban találkozott vele, mindig ki-

édesatyja az államügyészségnél vádat emelt ismeretlen tettesek ellen fia megölése miatt. A vád képviselőt *Bénard* József naczionalista községtanácsos vállalta el.

Tifusz a délafrikai német oszapatok közt.

Berlin, decz. 21. A Délnyugat-Afrikában lévő német csapatoknál a háboru kezdete óta november végéig 977 ember esett tifuszba. Ezek közül 182 meghalt, 67-et hazaküldtek, 446-an még ápolás alatt vannak és 282-en visszatértek csapatjaikhoz.

Elitelt merénylők.

Szent-Pétervár, decz. 21. Tegnap tartották Elisabetpolban a tárgyalást *Andrejev* kormányzó gyilkosai ellen. Andrejevet a mult nyáron sétaközben revolverlövéssekkel megsebesítették, minek következtében meghalt. A merényletet örmény felkelőknek tulajdonították. A három vádlott közül *egyét halálra, egyet élethossziglani kényszermunkára ítélték*, míg a harmadikat felmentették.

Kisiklott vonat.

Villach, decz. 21. A 980. számú tehervonat kisiklott. *A vonatvezető sulyosan és az egyik kalauz életveszélyesen megsebesült.* A kisiklás által okozott forgalmi akadály következtében a nizza-bécsi luxusonat több órát késett.

Nagy vasuti katasztrófa.

Berlin, decz. 21. Ideérkezett jelentések szerint Oroszországban *Noviasza* állomás közelében *egy katonaszállító vonat*, amely ujonczokat vitt a harczterre, *összeütközött egy tehervonattal.* *Hatvan ujoncz veszedelmesen megsebesült.*

fogástalan udvariassággal szorított kezét a fiával.

Valamelyik reggel Alexandre de Gavinnard a szobájába hívatta a fiát.

— Bocsásson meg, — mondta neki, — hogy ilyen korán háborgatom; de nem vesztegethetem az időt és igen fontos az, amit mondanom kell.

— Kérem, kérem.

Alexandre de Gavinnard szavai különös módon reszkettek s az arcán is palástolhatatlan bánat, álmatlan éjszaka nyoma tükröződött.

— Szomorú hirt kell közölnöm önnek, — így szólt a fiához. — Tönkrementem; tökéletesen, menthetetlenül szétmállott a vagyonom. Hogyan? miért? ez aligha érdekelné önt; magát a tényt elég tudnia. Arra kérem tehát, ne számíton többé én reám, hanem igyekezzék saját magát eltartani. Bárminő szomorú legyen is ez önre nézve, én bízom az ügyességében s tudom, hogy ön szépen tovább él majd Páris társaságaiban, ahol máris tényezővé vált.

— Hitemre mondom! — kiáltott fel Armand, — ön nagyon nyugodtan fogja fel a szerencsétlenséget. Hanem miért kellett ennek az átkozott balesetnek éppen most bekövetkeznie, amikor küszöbön áll kitűnő házasságom de Runsberg kisasszonnyal. Ha ő megtudja, hogy tönkrementem, aligha lesz a feleségem s a nagy hozományból semmi sem lesz. Nem halaszthatná el a dolgot legalább egy hónappal? Hiszen ön nagyon ravasz ember s

Meggyilkolt rendőrtiszt.

Lemberg, decz. 21. *Kisnev*ből táviratozzák, hogy a város közelében *Savrovszki* rendőrtisztet holtan találtak meg a vasuti sínek mentén. *Feje teljesen el volt a törzstől választva.* Valószínű, hogy *Savrovszki*t meggyilkolták és holttestét azért hurczolták a sínekre, hogy halála szerencsétlenség vagy öngyilkosság színében tűnjék föl.

Elégett irattár.

Konstantinápoly, decz. 21. A bolgár exarchátus irodái az éjjel leégtek. Az irattárban volt összes iratok a tűz martalékává lettek.

A magyarajku választók visszautasítása.

A városi állandó bizottság tegnap délután *Vio* Ferencz dr. polgármester elnöklete alatt tartott ülésében foglalkozott a választók névjegyzéke ellen beadott felszólamlásokkal.

A bizottság — amint előrelátható volt — a magyarajku választók folyamodásait a névjegyzékbe való felvételért egytől-egyig visszautasította. Nem akarunk most szót vesztegetni ez eljárás jellemzésére, csak arra figyelmeztetjük magyarajku polgártársainkat, hogy mindenestre keressenek orvoslást a közigazgatási bíróságnál e sérelem ellen.

A bizottság ülésének lefolyása ez volt:

Vio Ferencz dr. polgármester tíz bizottsági tag jelenlétében megnyitja az ülést. Az előző ülés jegyzőkönyvét *Branchetta* János hitelesíti. Napirenden van a választók névjegyzéke ellen beadott felszólamlások tárgyalása.

Murai Jenőnek, lapunk felelős szerkesztőjének és *Mayländer* Sámuel dr.-nak felszólamlását a névjegyzékbe való felvételük iránt visszautasítják.

Ugyanez a sors éri *Spadavecchia* György felszólamlását, aki a Magyar-horvát-tengeri gőzhajózási társaság huszonnégy tisztviselőjének felvétele iránt folyamodott.

Pieri Szilárd több magyar államtisztviselőnek a felvétele és néhány névnek a jegyzékbe való felvétele iránt adott be felszólamlást. A bizottság visszautasítja.

megtehetné ezt. Nagy hála kötelezne ezzel engem s önnek magának is hasznára volna. Kérem, rendezze ugy a dolgokat, hogy legalább ezt a házasságot megköthessem.

— Azt hiszem, — felelte *Gavinard*, — ön tulozza *Irma* de *Runsberg* kisasszony aggályait. Hanem azért igazat adok önnek és megkísérlem, hogy a halasztást kieszközöljem.

Egy hónappal később a *St. Pierre de Cail* lot templomban megtörtént *Irma* de *Runsberg* kisasszonynak *Armand* de *Gavinard* urral való házasságkötése. Az esküvő a szezon leghangosabb eseménye volt Párisban s a kis templom zsutolásig megtelt az előkelő társaság hölgyeivel és gavallérjaival. Nehány lap egész cikkben emlékezett meg erről az eseményről s valóságos költeményt zengett az ifju pár gazdagságáról, valamint az örömapa, *Alexandre* de *Gavinard*, a jeles tőzsér kiváló érdemeiről, határtalan nemeslelkéről és mérhetetlen gazdagságáról. A lakoma, amely az esküvőt követte, tündéri káprázattal volt rendezve s hetekig beszéltek róla a meghívottak.

A nászút után következő reggelen *Alexandre* de *Gavinard* megjelent fiánál.

— Amint látta, szótartó voltam, — mondta. — Most azonban önön a sor, hogy engem a hinárból kisegitsen. Egy tervet ajánlok önnek. Kitünő vállalatom van az ön számára, legyen a társam. Két millió most csekélység önnek. Ezzel megment engem a tönkrementeltől és még kitünő üzletet is szerez a maga részére.

Pollich Máté felszólamlását *Durbessich*, *Kilvani*, *Dobrilla*, *Vranck* és *Pauletich* hivatalnokoknak a jegyzékbe való felvétele iránt szintén visszautasítják.

Barcsics Erazmus ügyvéd 122 választónak a felvételét és háromnak a törlését kéri. Elhatározzák, hogy *Matiassi* Ferenczet, *Majetich* Pasqualet, *Ruzich* Györgyöt és *Zuzulich* Szaniszlót a jegyzékbe felveszik és *Zanella* Jánost törlik.

Capudi Celso kereskedő számos városi polgár felvételét és számos név törlését kéri. Elhatározzák 117 névnek a felvételét és 111-nek a visszautasítását.

Kovacevich István nyugalmazott főispánt a választási jegyzékbe felveszik.

Dall'Asta Szaniszló dr. indítványozza, hogy a városi statutum 28. §-át azzal a hozzáfűzéssel módosítsák: *«mert fiumei illetőségű»* — a végből, hogy a közigazgatási bíróság azt világosan interpretálja. Azt mondja, hogy ő maga a városi képviselőtestület legközelebbi ülésén indítványt fog tenni a 28. § ügyében és kérni fogja a polgármester elnöklete alatt álló öttagu bizottság választását, a mely az ügyet tanulmányozza és azután a fiumei kormányzó és a miniszter elé terjeszszé.

Bellen dr. helyesli *Dall'Asta* dr. indítványát és kéri a városi tanácsot, hogy ebben a fontos kérdésben állást foglaljon.

Vio Ferencz dr. polgármester is csatlakozik *Dall'Asta* dr. indítványához, kiemelve, hogy várja az illető indítványt, hogy azt a képviselőtestület szavazása alá bocsássa.

Ezzel az ülés délután 1 óra 50 perczkor véget ért.

Nagy robbanás az orehoviczai spódiumgyárban.

A Fiumétől körülbelül egy óra járásnyira, a szusáki járásban fekvő *Orehovicza* községben ma reggel nagy robbanás történt az *Első pesti spódium- és enygyár-részvénytársaság* spódiumgyárában. A gyár, amelyben a munka éjjel-nappal folyik, mintegy hatvan munkást foglalkoztat. A katasztrófa a reggeli munkafelváltás után történt, mikor negyven munkás dolgozott a gyárban.

Háromnegyed hét óra tájban iszonyu dörej hallatszott abban a helyiségben, ahol a csontokból a zsirtartalmat benzinnel vonják el. *A nagy benzín-rezervoár robbant föl.* A robba-

Két szóval megmagyarázom a dolgot...

— Élcelődik velem? — felelte *Armand*, miközben cigarettára gyújtott. — Hogyan, maga, a nagy *Gavinard* ilyen mesével akar léprecsalni olyan ravasz embert, mint én? Valóban, nem ismerek önre! Két millió! ... Nevetséges! Csakugyan hitte volna egy pillanatig is, hogy én ekkora ostobaságot követek el? Két milliót bizni az ön kezére! Ez a legmulatságosabb élcz, amit valaha hallottam. Nem elég, hogy tönkretette reményeimet egy nagy vagyon iránt, amelyet örökölnöm kellett, most még engem is tönkre akar juttatni? Nem, abból nem lesz semmi!

Ezzel fölállt s gunyos udvariassággal kijelentette:

— Bocsásson meg, de várnak reám. *Gavinard* arca halottsápadt lett. Életében először rendült meg a lelke nyugalma.

Könyörögve emelte fel a két kezét:

— *Armand*, az égre! könyörülj rajtam! — Emlékezzél, amikor hozzám jöttél, kidobhattalak volna, de felemeltelek; urra tettelek. Pedig semmi sem kötelezett erre. *Armand*! könyörülj rajtam! Kérlek, fiam, fiam!

Armand gunyosan mosolygott.

— A fia! Ugyan, kérem, vessünk véget a komédiának! Hiszen ön ép oly jól tudja, mint én, hogy nem vagyok a fia.

És elegáns mozdulattal távozott a szobából, ott hagyva az öreget, aki néma fájdalommal, lelke mélyéig megrendülve állott ott a virágos szőnyegen.

nás összezuzta a helyiség ablakait, megrepszette az épület falait s megrongálta a szomszédos kazánházat és egy másik közel fekvő helyiséget is. A helyiségből, ahol a robbanás történt, lángok csaptak ki és egy pillanat alatt a gyártelep nagyrésze lángban állt. Valóságos csoda, hogy a katasztrófánál a munkások közül csak egy ember vesztette életét, mert a szegény embereknek valósággal a lángokon és az égő padlózatán keresztül kellett az épületből kimenekülniök. A sebesültek száma, sajnos, sokkal nagyobb: heten szenvedtek kisebb-nagyobb sérülést s háromnak közülök életveszélyes az állapota.

A robbanás után mintegy háromnegyed óra múlva megjelent a szerencsétlenség színhelyén két szerkocsival a szusáki tűzoltóság, nyolcz órakor pedig megérkezett a fiumei tűzörség is, szintén két szerkocsival.

A derék tűzoltók önfeláldozó munkájának köszönhető, hogy a gyár teljesen le nem égett. A kár így is igen nagy. Leégett az enyvfűző helyiség, a kazánház tetőzete (a kazánokat szerencsére sikerült megmenteni) és a zsirtalanító helyiség, ahol a robbanás történt.

Megjelent a helyszínén *Zmaics* Vincze báró kerületi főnök négy csendőrrel, valamint a szusáki rendőrség is. Ott volt továbbá *Bedő*, a részvénytársaság igazgatója, aki véletlenül Fiumében időzik és éppen ma akart visszautazni Budapestre, *Sachs* dr. ügyvéd és *Bacsics* János dr. orvos, aki a sebesülteket az első segegyben részesítette.

A törvényszéki bizottság fél tizenkét órakor ment ki a helyszínére, a robbanás okát azonban nem sikerült megállapítani, mert a két munkás közül, akik a felrobbant rezervoár mellett dolgoztak, az egyik meghalt, a másik pedig életveszélyesen megsebesült és nem volt kihallgatható. Azt megállapították, hogy *huszonnégy horvát, azaz 2500 liter benzín robbant föl*, azért volt a robbanásnak oly iszonyu ereje.

A tűzoltóságnak nagy fáradsággal körülbelül háromnegyed egy óra tájban sikerült teljesen lokalizálnia a tüzet és ekkor a fiumei tűzörség visszatért a városba. A gyár még most is ég ugyan, de a veszedelem terjedésétől most már nem kell tartani. Az égő nagymennyiségű csontkészlet roppant bűzt terjeszt a gyár egész környékén.

A társaság kárát futólagos becslés szerint 60—80.000 koronára teszik; de a kár teljesen megtérül, mert a gyár biztosítva volt.

A katasztrófa halottja: *Lovrinich* János, orehoviczai illetőségű, 29 éves munkás, aki már tizenégy esztendő óta dolgozott a gyárban. Két év előtt házasodott, gyermeke nincs. Ez előtt tíz évvel is nagy szerencsétlenség érte munka közben a gyárban: a jobb karját teljesen elvesztette. A boldogtalan ember a mostani katasztrófa alkalmával közvetlen a felrobbant rezervoár mellett dolgozott és teljesen porrá égett.

A sebesültek ezek: *Grohovács* Rafael, pasacsi illetőségű, 23 éves munkás igen súlyos égési sebeket szenvedett, úgy hogy fölépüléséhez alig van remény. Testének némely részeiről egész csontig leégett a hus. A szerencsétlen ember ez előtt két hónappal házasodott. Ő dolgozott *Lovrinics*csel együtt a felrobbant rezervoár mellett.

Jung Jakab közigswarti, csehországi illetőségű, 53 éves, nős munkavezető. Csak hat hónap óta dolgozott a gyárban. Kezeiről teljesen leégett a hus, úgy hogy a csontjai látszanak és súlyosan összeégett az arca is. Mind-

végig eszméletlenül volt és semmikép sem akarta a kórházba vitetni magát, nehogy a felesége, aki a szerencsétlenség történetkor éppen távol volt, nagyon megijedjen.

Fucsiak Jakab, pasacsi illetőségű, 22 éves, nőtlen munkás szintén borzalmasan összeégett.

Kevésbé súlyosan sebesültek meg:

Fucsiak Sztankó pasacsi illetőségű, 27 éves, feleséges ember és **Crgonja** Vito, szintén pasacsi illetőségű, 22 éves nőtlen munkás.

Ezt az öt sebesültet a fiumei kórházba hozták és az első háromnak az életbenmaradásához alig van remény.

Otthon kezelik a könnyebb sérülést szenvedett **Bilenovics** Jakabnapszámot és **Crgonja** Lucia munkásnőt.

KÜLÖNFÉLE.

— **Olvasóink figyelmébe.** Lapunk egyes példányai mindig kaphatók az **Ivanich-féle** hírlapelárusító üzletben, **Via Riva 6. szám** és a **Corsia Deák 34. szám** alatt levő dohánytőzsdében (a Hungári-szálló és a Csizmás-féle fióküzlet között.)

— **A Carpathia elindulása.** A **Carpathia** Cunard-gőzös holnap délben indul el körülbelül 2100 kivándorlóval New-Yorkba.

— **Hajók forgalma.** A mai délelőtti folyamán a következő gőzhajók érkeztek kikötőnkbe: A **Tibor** Adria-gőzös, 1000 tonna tonnerel La Platából. A **Bathory** és **Balaton** Adria-hajók Velenczéből üresen. A **Segesta**, a Floria-Rubattino olasz társaság hajója, különböző árukkal Genuából és a közbeeső kikötőkből. Délután 4 órakor érkezett a **Polluce** Lloyd-gőzös Triesztből. Ez utóbbi lisztet és egyéb árut fog felvenni Brazília számára.

— **Zágráb új polgármestere.** Mint **Zágrábból** jelentik, az ujonnan megválasztott községtanács tegnapi első ülésén **Amrus** Milán dr. választották meg polgármesterré. Összesen negyvenhét szavazatot adtak le; **Amrus** dr. husz szavazatnyi többséget kapott.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap jelentése szerint a budapesti királyi itélőtábla elnöke **Brattinich** Virgil fiumei lakos ügyvédjelöltet a budapesti királyi itélőtábla területére díjazoggyakornokká, — az ogulini királyi pénzügyigazgatóság **Adamics** Károly tengerészeti iskolát végzett s **Dokmanovics** Szvetozár főreáliskolát végzett, érettségizett tanulókat ingyenes adóhivatali gyakornokokká nevezte ki és pedig az előbbi a susáki, az utóbbi az ogulini királyi adóhivatalhoz.

— **Karácsonyi ajándék az állami tisztviselőknek.** A X. és XI. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők, altisztek és szolgák karácsonyi ajándéku megkapják a drágasági pótlékot. A tisztviselők részére ez évben 60 koronát, az altisztek és szolgák részére harmincz koronát utaltak ki a minisztériumok. A kiutalt összegeket karácsonyra már ki is fizetik.

— **Pályázat.** A hivatalos lap pályázatot hirdet a fiumei pénzügyigazgatóságnál betöltendő **irodavezetői** állásra. A kellően felszerelt folyamodványok tizennégy nap alatt adandók be a fiumei pénzügyigazgatóságnál.

— **Tengeri-behozatal.** E hó folyamán a következő bejelentett Laplata-tengeri szállítmányok érkeznek ide helybeli, budapesti és bécsi cégek részére: Az **Ila** olasz gőzös 3300 tonnával, az **Elkelaida** angol gőzös 3800 tonnával, a **Julia Park** angol gőzös 4200 tonnával, a **Membrand** angol gőzös 4600 tonnával, a **Clenaen** angol gőzös 5000 tonnával és a **Sylvia** angol gőzös 4000 tonnával, összesen 284.000 métermázsza argentinai kukoricával. Kirakás alatt van az **Ereza** spanyol gőzös 600 waggon-ramánnyal. Ezekon kívül még számos hajó érkezését várják Laplataból. A Laplata-érke-

zések márcziusig fognak eltartani, azután az északamerikai tengeri-exportok kezdődnek, amelyekre már eddig is történt néhány kötés.

— **Ajándék a városi museumnak.** **Sirola** Máté nyolczvan éves kőfaragó a városi museumnak ajándékozta egy új márványművét: egy fekvő oroszlánt, mely fején a magyar koronát viseli, lábai között pedig a fiumei czimert tartja.

— **Olaszok tüntetése Ausztria ellen.** **Velenczéből** táviratozzák, hogy a **Trento e Trieste** egyesület tegnapi összejövetelén nagy irredentista tüntetést rendeztek Ausztria ellen. Három diákok a rendőrség letartóztatott.

— **Visszautasított kivándorlók.** Mikor a kivándorlókat szállító hajók indulása közeledik, naponkint százával érkeznek ide az ország minden részéből a kivándorlók. A **Carpathia** holnap indulását is vagy kétezer kivándorló várja. Ezek közül kilenczet, akiknek nincsen utlevelük, visszatartottak és a rendőrség haza fogja őket tolonczolni illetőségi helyükre. Mind a kilenczen Szlavóniába valók.

— **Adomány a szegényeknek.** A Krainz és Materljan kézműáru-czég tegnap a polgármesteri hivatalhoz különböző ruhadarabokat juttatott, hogy azokat karácsonyi ajándéku a fiumei szegények közt szétosztásuk.

— **Garázdálkodó matrózok.** A rendőrség tegnap **Meliken** Eduard 31 éves és **Denny** Rezső 28 éves matrózokat, kik mindketten a **Carpathia** hajó legénységéhez tartoznak, letartóztatva, mert a **Via Andrassy** egy korcsmában nagy garázdálkodást követtek el. A két angolt ma reggel átadták az angol konzulátusnak további eljárás végett.

— **Elégett gőzhajó.** Megemlékeztünk már arról a tűzvészről, amely a **Glan Island** nevű gőzhajót elpusztította. Ez a fából készült hajó a Long Island-szorosban, New-York és Newhawaen között égett el. Két utasa s a legénységnek hét embere veszett oda. A legénység heroikusan dolgozott a tűz leküzdésén és a mentőcsónakokba csak az utasok megmentése után szállott. A gőzöson szerencsére csak kevés utas volt, különben megismétlődött volna a **General Slocum** katasztrófája. A hajót már egy év óta nem vizsgálták meg. A villamos vezetékek hiányosak voltak. A tűz néhány pillanat alatt az egész gőzöson elterjedt. A biztosító ajtókat nem lehetett elzárni, mert ezeket nagy árutömegek torlaszolták el.

Nyilt-tér*)

Engelsrath J. ókszerész tisztelettel kéri nagyrabecsült vevőit, hogy esetleges karácsonyi bevásárlásaikat péntek, f. hó 23-ának esti 5 órájáig, vagy szombaton f. hó 24-én este 5 órán tul eszközöljék, mivel az üzlet — mint minden héten — péntek este 5 órától szombat este 5 óráig zárva marad.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Idegenforgalom Fiumében.

Ma érkezett idegenek:

Lloyd szálloda. Vlahovics Dragutin Zengg. — Heinrich Arthur, Donáth Ferencz Budapest. — Cabalzar Czézár Trieszt. — Hermann Mór és neje Radkersburg. — Belovics József dr Pribir.

De la Ville szálloda. Berenger R. Bukarest. — Landauer Armin, Sax Oszkár, Balkó Mihály, Berger Armin Budapest. — Taljuovbuth A. Roviana. — Vesper B. Bzedat-Piove. — Vobel Sándor, Budapest. — Darányi Árpád N.-Kanizsa. — Maulbeck János Eszék.

Hungária szálloda. Fischer András Kolozsvár. — Michelbüchel Ernő Póla. — Betis Ignác Zenta. — Pápa N. Odessza. — Longer S. Szmirna.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefon-száma: 224.

Tőzsdei árfolyamok.

Értéktőzsdék.

(Záratok.)

1904.

december 21 22

Budapest. Aranyjár.			
4%	K. 111.75		
Koronajár. 4%	98.65		
" 3 1/2	88.60		
Magyar földteherment.	98.—		
4%	98.50		
Horv. Szlavon	162.—		
Tisza-szab.	99.75		
Osztrák papírjár.	100.—		
" ezüst	120.—		
" arany	100.—		
" korona	1635.—		
Osztrák-magyar bank	801.—	803.—	
Magyar hitelbank	674.50	674.25	
Osztrák hitelbank	648.50		
Osztrák-magyar vasut	117.57 1/2		
100 márka	239.42 1/2		
London vista	95.22 1/2		
Páris	19.04		
20 frankos arany	95.20		
100 lira (olasz)	23.50		
20 márka			
Bécs. Magyar hitelr.	801.—	803.—	
Osztrák hitelr.	674.50	674.25	
Rimamurányi	516.—		
Union-bank	557.—		
Magyar államvasut	649.50	648.75	
Leszám. bank	524.50		
Jelzálogbank	450.—		
Adria	448.—		
Länderbank	720.—		
Lloyd	131.60		
Török sorsjegy	212.—	212.—	
Berlin. Osztrák hitelr.			

Budapesti árutőzsde.

Buza április	10.19	10.15
" október	8.83	8.81
Rozs	7.96	7.93
" április	7.23	7.20
Zab	7.34	7.61
" április	64.50	64.50
Kukoricza október	55.—	55.—
" május		
Zsir		
Szalonna		

Newyorki gabonátőzsde.

(Sürgönyjegyzés).

Buza loco	Cent. 117 7/8	—
december	" 117 3/8	—
május	" 112 1/2	—
Tengeri	Cent. 54 7/8	—
december	" 51 1/2	—
május	"	—
Fuwardij Liverpoolba	penca 2 1/2	—

Gyarmataruk.

Kávé.

Havre Santos good average:			
December	Frank 49.25	—	—
Márczius	" 49.75	—	—
Május	" 50.25	—	—
Hamburg Santos good average:			
December	Márka 40.—	40.—	
Márczius	" 40.50	40.75	
Május	" 41.25	41.—	
Newyork:			
Fair Rio loco	Cent. 8 1/2	—	—
November	" 7.75	—	—
Február	" 7.85	—	—

Czukor.

Prága frco Aussig kész	K. 33.50	33.75
" " " új	" 25.40	25.50
" frco Prága raff.	" 77.—	79.—

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Karácsonyi vásár!**Nagy választék!**

Gyermekjátékszerek! * Társasjátékok.
Grammophonok! * Phonographok!
Bórdíszmüárúk!

Chinaezüst és bronzárú ajándékok!

Eredeti tombola nyeremények!

Mérsékelt szabott árak!

Reich Sándor-nál

FIUME, Corso, Casa Tiring.

(Ezelőtt az Adria palotában).

Chincaglierie**„IRIS“**

Piazza Elisabetta 2. sz.

Moretti-, japán-

és kagyló árak.

Nagy választék bőr ezüst és
díszmű árakban.

Olcsó szabott árak.

Café „De la Ville“ kávéház.

?! Csak rövid ideig!?

Ma és mindennap

első rangú művészek vendégszereplése

2 MAROCCÓ 2

a kitüntetett olasz párénékesek.

Bella Ferary | Lina Amor

angol-német
soubrette,olasz énekesnő a ve-
lencei „Goldini“ szín-
ház volt tagja.**CAROLA**

kitűnő bécsi előadó soubrette.

Hében Katica | Jenny Kuten

magyar énekesnő.

színésznő.

KUNODY KAROLY

karnagy

és a többi szerződött tagok.

Szolid családi műsor.

Naponta kacagtató bohózat.

Kezdeté 8¹/₂ órakor.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

az igazgatóság.

BERTOLOTTI

„TIROLESE“ vendéglője

(a Corsón, az Adamich-tér mellett).

Kitűnő konyha, zamatos borok.
Mindenkor friss csapolású sör.

Hal-speczialitások.

Valódi. Valódi.

Amerikai czipők

urak és gyermekek részére csak
GEORGIJEVIC S.

elsőrangú czipőüzletében, Via Governo kaphatók.

Legnagyobb raktár pesti divat szerinti valamint francia és angol czipőkben
legfinomabb kivitelben és legolcsóbb árban.

Megrendelések és javítások eszközöltetnek.

Karácsonyi ajándékok.

Szövet-osztály.

Női szövetek, legújabb minták szerint dupla szélesség
35 krajezártól 4 frtig.

Női szövetek modern színekben dupla szélesség 30 krtól — 5.50 frtig.
Fekete szövetek legjobb minőségű hazai és külföldi gyártmány
dupla szélesség 50 krtól — 6 frtig.

„Kasan“ és „Voil de laine“ blúzsövetek.

Óriási választék, mérsékelt árak, melyekkel senki sem
versenyezhet.

WEISS M.

FIUME CORSO II. TRIEST CORSO 9.

Divatárak női- és férfi ruhaszövetek, vásznak, gyapotárak, selymek,
bársonyeműek, szőnyegek és butorszövetek, kész fehérneműek, nyakkendők,
keztük, himzések csipkék, szalagok, fejdísznek való tárgyak fátlyak stb. eladása.

Szabott árak!

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„UNIO“

„Adria“ palota, FIUME palazzo „Adria“.

TELEFON 224.

SZÁLLIT

minden a nyomdászathoz vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

ESEGUISCE

prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipo-
litografico.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Nemzetközi Varieté
HOTEL SUSAK

Péntek december 16.-ától kezdve naponta
Szeczessziós Orfeum

magasabb színvonalu családi műsorral.

Beduzza Lucia, olasz szubret.
Steinau Antal, kitünő kómikus és mimikus.
Blumau Károly, kaczagtató, ének kómikus.
Schmidt Betti, tiroli énekesnő.

Szenzációs !!

Hedi Weng

a Berli Central színházról Wollzogen műsorral.

BLUMAU és STEINAU
tréfás duettekkel.

Naponta 3 kaczagtató bohózat.

Számos látogatást kérnek

A. Muley Blumau és Steinau
vendéglős. igazgatók.

Sok pénz!

500 koronáig kereshetnek minden rangu egy-
nek havonként, risikó nélkül mellékkereset gyá-
nánt. Bővebbet A. B. 28. alatt Annoncen Bureau
des «Merkur» Stuttgart, Schwabstr.

Port Artur még csak egy pár hé-
tig tarthatja magát, a
Karácsonyi vásár is csak rövid
ideig tart az

Adamich-téren levő

ROSENTHAL-féle
„Magyar Bazarban“ a hol
minden
féle játéktárgyak, pipere cikk
nagy választékban és

legolesőbb árban kaphatók. — 10
drb. képes vagy u. é.
levelező-lap 20 krajczár.

100 drb. képes-lap 30 krajczár.

Hazai ipar
Legolesőbb bevásárlási forrás.

Karácsonyi
bevásárlási forrás.

MORAVEC K.

csemegekereskedése

☉ Fiume - Corso. ☉

Déli gyümölcsök, királydatolya,
mandorlati, malaga szőlő, finom li-
kőrök, pezsgő, cognac, konzervált,
gyümölcsök, csokoládé cukor-
kák stb.

HIRDETÉSEK
felvételnek a kiadóhivatalban.

Karácsonyi ajándékok.

Vászonosztály.

Zsebkendők horgolt szegélylyel tuczatja . 95 krtól — 5 frtig.

Vászonzsebkendők szegélylyel tuczatja 2.70 frtól — 9.50 frtig.

Modern battiszt zsebkendők tuczatja 2.50 frtól — 8.50 frtig.

Férfizsebkendők sötét alappal.

Órlási választék, mérsékelt árak, melyekkel senki sem
versenyezhet.

WEISS M.

FIUME CORSO II. TRIEST CORSO 9.

Divatárak női- és férfi ruhaszövetek, vásznak, gyapotárak, selymek,
bársonyműek, szőnyegek és butorszövetek, kész fehérneműek, nyakkendők,
keztük, himzések, csipkék, szalagok, fejdísznek való tárgyak fátalak stb. eladása.

Szabott árak!

Gyakornok

40-50 korona

havi fizetéssel

azonnal felvé-

tetik. Czim a

kiadóhivatal-

ban.

Cognac

az Első Tokaji Cognac gyár ter-
méke a legkedveltebb.

Különlegességek:

Gyógy Cognac és Diabetikus Cognac.

Kapható minden finomabb ételmezei és
cukrász üzletekben.

Képviselet Fiumében:

FABICH FERDINANDO.

A egzszebb és leghasznosabb ajándékok.
Nagy raktár: Alpacca és Chinaezüstökben és Lámpákban.

Karlsbádi és franezia
porcellán
és üveg készletekben.

Mindennemű üvegtáblák,
tükrök és képeretek
legolesőbb árak mellett.

Jacques Weiss veje: **WEISZ SALAMON-nál.**
FIUME. Az Adria-palotával szemben.